

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMA

2026-04-22 Nr. NV-1028

VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTAS Nr.: TAP-26-380 TAIS-26-1022(2)		DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 1998 M. SAUSIO 6 D. NUTARIMO NR. 4 „DĖL UŽSIENIO VALSTYBIŲ DIPLOMATINIŲ ATSTOVYBIŲ, KONSULINIŲ ĮSTAIGŲ, TARPTAUTINIŲ ORGANIZACIJŲ ATSTOVYBIŲ, EUROPOS SĄJUNGOS ĮSTAIGŲ IR KITŲ ATSTOVYBIŲ NARIŲ AKREDITAVIMO LIETUVOS RESPUBLIKOJE NUOSTATŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTO		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įstatymo įgyvendinamasis teisės aktas	Pasirenkama ☐ Taip ☒ Ne Priėmimo Terminas Data iš kalendoriaus	Užsienio reikalų ministerija	Pasirenkama ☐ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☒ Nesvarstyta Data iš kalendoriaus	Pasirenkama ☒ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Grąžinti tobulinti
Įgyvendina Vyriausybės programą	Pasirenkama ☒ Taip ☐ Ne			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Nutarimo projekto tikslas – sustiprinti Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo užtikrinimą ir sudaryti lankstesnes teisinės prielaidas kontroliuoti užsienio valstybių atstovybių narių akreditavimą, suteikiant galimybę atsisakyti akreditacijos, ją panaikinti prieš terminą ar taikyti riboto teritorinio galiojimo akreditaciją, taip pat patikslinti akreditacijos pažymėjimų galiojimo teisinį reglamentavimą.

Galiojantis teisinis reguliavimas (1961 m. Vienos konvencija dėl diplomatinės santykių, 1963 m. Vienos konvencija dėl konsulinės santykių, kitomis Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis ir Užsienio valstybių diplomatinės atstovybių, konsulinės įstaigų, tarptautinių organizacijų atstovybių, Europos Sąjungos įstaigų ir kitų atstovybių akreditavimo Lietuvos Respublikoje nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. sausio 6 d. nutarimu Nr. 4) nesuteikia pakankamai lankstumo reaguoti į situacijas, kai užsienio valstybių diplomatinės atstovybių, konsulinės įstaigų ar kitų atstovybių narių buvimas gali kelti grėsmę Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui, taip pat nenumato galimybės atsisakyti suteikti akreditaciją ar ją panaikinti nepasibaigus jos galiojimo terminui bei neleidžia diferencijuoti akreditacijos apimties. Be to, galiojantis reguliavimas nepakankamai tiksliai apibrėžia akreditacijos pažymėjimo galiojimo terminus.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Nutarimo projektu siūloma nustatyti, kad užsienio reikalų ministras ar jo įgaliotas asmuo galėtų, esant pagrįstoms aplinkybėms, pavyzdžiui, dėl grėsmės nacionaliniam saugumui, atsisakyti akredituoti asmenį arba panaikinti jau suteiktą akreditaciją prieš terminą, taip pat įtvirtinti galimybę išduoti riboto teritorinio galiojimo akreditacijos pažymėjimą, suteikiantį teisę būti ir judėti tik Lietuvos Respublikoje, bet nesuteikiantį teisės vykti į kitas Šengeno erdvės valstybes. Kartu siūloma patikslinti akreditacijos pažymėjimo galiojimo terminų reglamentavimą bei užtikrinti suderinamumą su kitų regiono valstybių, tokių kaip Latvija ir Estija, taikomomis ar planuojamomis priemonėmis.

Priėmus nutarimą URM apie akreditacijos pažymėjimo teritorinio galiojimo galimybę informuos Europos Komisiją ir Europos Sąjungos valstybes nares, akreditacijos pažymėjimo pavyzdys bus įtrauktas į Šengeno sienų kodekso praktinį vadovą.

PAPILDOMŲ LĖŠŲ POREIKIS ☐ Taip ☒ Ne

ADMINISTRACINĖ NAŠTA	GYVENTOJAMS	☐ Taip ☒ Ne
	ŪKIO SUBJEKTAMS	☐ Taip ☒ Ne

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMA

(PRISITAIKYMO IŠLAIDOS) ☐ Taip ☒ Ne	VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ INSTITUCIJOMS IR ĮSTAIGOMS	☐ Taip ☒ Ne
--	---	--

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS IR PROJEKTO DERINIMAS

☒ TM ☒ FM ☐ AM ☐ EIM ☐ EM ☐ KAM ☐ KM ☐ SADM ☐ SAM ☐ SM ☐ ŠMSM ☐ URM ☒ VRM ☐ ŽŪM
☐ LSA ☐ Verslo asociacijos ☐ Profesinės asociacijos ☐ Nevyrtaisybinės organizacijos ☐ Kita

Dėl TM pastabų, į kurias neatsižvelgta, pateikta derinimo pažyma.

Esminės TM pastabos ir pasiūlymai: (1) akreditacijos tvarka išduodant akreditacijos pažymėjimą, nesuteikiantį teisės atvykti į Šengeno erdvės valstybes be vizos ir laisvai judėti Šengeno erdvės valstybių teritorijoje, turėtų būti nustatoma įstatymo lygmens teisės akte.

(2) Siekiant teisinio aiškumo, nuostatos (*esant pagrįstoms aplinkybėms*, užsienio reikalų ministro ar jo įgalioto asmens sprendimu, turi teisę neakredituoti diplomatinės atstovybės, konsulinės įstaigos, Europos Sąjungos įstaigos ar kitos atstovybės nario (jo šeimos nario ar privataus namų darbininko)) turėtų būti tikslinamos, kad būtų aišku, kokios aplinkybės turėtų būti laikomos pagrįstomis.

(3) Nutarimo projektu siūlomas reguliavimas, nors ir formaliai nesiejamas su šeimos susijungimo institutu, faktiškai daro tiesioginį poveikį akredituotų asmenų šeimos narių teisei padėčiai, jų teisei gyventi kartu ir judėti Šengeno erdvėje.

URM atsakymai: (1) Vienos konvencijos numato, kad priimančioji valstybė privalo užtikrinti diplomatų judėjimo laisvę tik savo teritorijoje, o Šengeno teisė nereikalauja, kad vienos valstybės išduotas akreditacijos pažymėjimas galiotų visoje Šengeno erdvėje. Akreditacija patvirtina diplomato statusą ir su juo susijusias privilegijas, kurios skirtos ne asmeniniams poreikiams, o atstovybės funkcijoms vykdyti, ir galioja tik priimančiojoje valstybėje. Kadangi teisės aktai nenustato pareigos suteikti teisę laisvai judėti visoje Šengeno erdvėje, riboto teritorinio galiojimo akreditacijos įvedimas nelaikytinas asmenų teisių ribojimu.

(2) Diplomatinė atstovybių personalo narių akreditavimas yra tarpvalstybinių santykių elementas, reglamentuojamas pagal tarptautines konvencijas, tarptautinės paprotinės teisės ir tarptautinės paprotinės diplomatinės praktiką ir jų pagrindinius principus – abipusiškumo, geranoriško ir draugiško tarpvalstybinio bendradarbiavimo, suverenių valstybių lygybės, kartu užtikrinant plačią kiekvienos valstybės diskrecijos teisę. Akreditavimo procesas yra siunčiančiosios valstybės diplomatinės atstovybės, o ne atskiros jos personalo nario, ir priimančiosios valstybės institucijų santykis, tarptautinių santykių tarp dviejų valstybių aspektu priskirtinas užsienio politikos sričiai.

(3) Nuostatų 6 punkte numatyta išimtis ES piliečiams ar kitiems asmenims, kurie naudojami Europos Sąjungos laisvo judėjimo teise. Akreditacijos pažymėjimo išdavimas yra užsienio valstybės diplomatinės atstovybės personalo nario, taip pat jo šeimos nario, statuso ir privilegijų ir imunitetų, kuriais jis gali naudotis pagal tarptautines sutartis ar priimančiosios šalies įstatymus, fakto patvirtinimas. Šeimos susijungimo teisė gali būti užtikrinta tiesiogiai taikant LR įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ nuostatas.

PASIŪLYMAI IR KITI SVARBŪS ASPEKTAI

LRVK Teisės grupė 2026-04-21 išvadoje Nr. NV-1003 pritarė Teisingumo ministerijos pasiūlymui, kad asmenų teisės ribojanti nuostata (*gali būti išduodamas akreditacijos pažymėjimas, galiojantis tik Lietuvos Respublikoje ir nesuteikiantis teisės atvykti į kitas Šengeno erdvės valstybes be vizos ir laisvai judėti Šengeno erdvės valstybių teritorijoje, išskyrus Lietuvos Respublikos teritoriją*) – turėtų būti nustatoma įstatymo lygmens teisės akte.

Siūlytina patikslinti nutarimo projektą teisės technikos aspektu.

PAŽYMĄ PARENGĖ	Lina Saulėnaitė-Višinskienė
	Tarptautinių santykių ir Europos Sąjungos grupė, vyriausioji patarėja